

Quatre ratlles d'un torroellenc que viu a fora

Josep Coll i Carbó

Em sento honorat de ser qui estrena aquest nou espai del *Llibre de la Festa Major* i voldria, primer de tot, agrair als seus promotors la confiança que m'han fet al demanar-me una contribució. Espero que el que ara segueix pugui ser d'algun interès per al lector, sobretot per als més joves.

La nostra vila compta amb molts ciutadans de fora que han escollit venir a viure aquí. N'hi ha de pobles veïns, de fora de Catalunya, molts d'altres països de la Unió Europea i també de fora del continent. Igualment, també tenim fills de Torroella que han fet el camí invers... són a altres pobles de Catalunya, a altres països de la UE i, fins i tot, n'hi ha que es guanyen les garrofes fora del nostre continent. Jo en sóc un d'ells. Escric aquestes ratlles des de Cap Verd, un país de 10 illes a uns 500 km davant les costes del Senegal, al mig de l'Atlàntic. Hi sóc des de fa 5 anys i properament hauré de canviar cap a una altra destinació... encara no sé on. Va amb l'ofici de diplomàtic... ara cap aquí, ara cap allà.

Això d'haver de canviar de lloc per avançar deu ser el meu destí des de petit. Nascut a mas, anava, junt amb altres nens de la mateixa edat dels masos veïns, cada dia a classe a la vila, un tall a peu i un altre a cavall en el cotxe que tocava, a vegades amb un Gordini, a vegades amb un R8 i, fins i tot,

amb un dos cavalls dels més antics que corrien pel poble. Ves per on, havíem inventat el *car sharing* sense saber-ho!

Josep Coll en la celebració del Dia d'Europa, a Praia, Cap Verd, al costat del ministre d'Assumptes Exteriors d'aquell país africà. (Foto Fons Josep Coll)

Per fer el batxillerat vaig haver d'anar a Palafrugell; per la universitat, a Barcelona primer i després a Madrid. Aprendre francès va ser a París i anglès a Oxford. El primer lloc de feina va ser a la Universitat de Madrid i després a Brussel·les. Ara sóc a l'Àfrica... i demà? Déu dirà.

El cas és que no em queixo. Sembla que de la mateixa manera que els que viuen sempre a un lloc els resulta difícil pensar a traslladar-se en una altra localitat, els que sempre han anat canviant de lloc se'ls fa difícil pensar a arrelar-se en un lloc per la resta de la vida. A vegades em pregunto on és a casa... i em ve a la ment molts llocs viscuts... potser aquesta és casa meva, els llocs viscuts.

Un primer ensenyament, doncs, seria que la feina es pot anar a buscar on n'hi ha... sobretot si és aquella que t'agrada. Imaginar que justament el que t'agrada ho trobes al costat de casa potser no és el més efectiu. Allò que més t'emplena és probable que sigui una mica més lluny que a la cantonada.

És el que a mi em va passar. Si volia saber com era això de la construcció europea, més em valia que comencés per anar familiaritzant-me amb la seva seu: Brussel·les, la inevitable. El centre del poder de la unió.

És curiós perquè, per edat, jo he viscut una època, quan era molt jove, on la referència més omnipresent de poder, sinó l'única, era Madrid. Allí, Franco *imperava* de manera absoluta i absolutista. Per un que vivia a Torroella durant els anys seixanta, la figura que més encarnava el *poder* era la del governador

civil de Girona i localment el *comandante* (molt sovint un sergent) de la Guàrdia Civil. L'alcalde no pintava gaire res. Barcelona, políticament parlant, no existia.

La situació amb els anys ha canviat molt i la representació del *poder* també hi és avui dia, i sobretot a Brussel·les, lloc de confluència de moltes tensions, conflictes i solucions continentals. Allí hi ha "els grossos", com deia la meua àvia quan es referia als que manaven. Madrid és un element més en la cadena d'interaccions i sobreposicions que conformen la realitat política quotidiana. Però cada vegada el seu pes és més relatiu, primer perquè, des de l'adhesió a la UE, l'escala ja no és simplement la de l'estat, i segon i sobretot perquè el centre de gravetat del poder i d'influència s'ha anat desplaçant cada dia més cap a la capital belga. És un dels efectes de la integració del continent i val per a tots els països que hi participen i, fins i tot, per als que no ho fan, però que en senten les conseqüències.

Els indiscutibles avançaments en la integració, alguns diran que potser forçadament accelerada per les situacions de tensions internacionals que en les últimes dècades ha patit el continent, ha tingut com a resultat que, a mesura que Europa es consolida, els estats que la formen es van convertint paulatinament en una espècie de *comunitats autònomes* de la UE. Està en la lògica originària del procés i és exactament el que es pretén: cedint competències al conjunt es busca una resposta més ferma i adequada a situacions i problemes que difícilment es podrien resoldre a escala de cada un dels integrants. Els estats membres guarden, ben entès, un poder decisiu, però, atenció, de naturalesa col·lectiva, de manera que quasi no els queda marge per a decisions unilaterals a títol *nacional*. I això, en virtut dels tractats que conformen la UE, però sobretot per la pressió internacional a la qual tot el conjunt està sotmès i que, coses de la globalització, sembla inexorable que anirà a més. La resposta dels estats davant aquella pressió és quasi sempre en l'àmbit de la UE... i fins i tot a vegades és insuficient.

Paral·lelament, en una característica molt marcada de les societats polítiques modernes també al nostre continent, la majoria (per no dir tots) dels estats de la Unió, i entre ells Espanya, han cedit competències *cap avall*; és a dir, cap a òrgans subestats més propers, es declara al ciutadà peça mestra de tota construcció política democràtica. En una espècie d'efecte *entrepà*, els estats queden entre els que han cedit *cap amunt* i els que han cedit *cap avall*.

Però, ara per ara, els estats són, formalment, els amos d'aquests processos. Sobretot perquè, almenys pel que fa a la UE, en controlen, això sí, col·lectivament, les institucions i els pressupostos. Pot arribar un dia que ni això podran fer... de fet, per alguns membres diguem *menys rellevants* dels 27, això ja es potser una realitat. Hem vist com, darrerament, la Unió ha *intervingut* les finances d'alguns països per no oferir prou determinació i garanties d'acomplir un pla de sanejament pressupostari i d'eixugament dels deutes.

Mentrestant, i tornant a casa nostra, ens podem preguntar: i Barcelona? Quina és la percepció de *poder* que en aquest context us genera la capital del nostre país?

Aquells amb més edat, hem vist com Catalunya s'ha anat convertint en una comunitat autònoma més dintre del *café para todos* decidit durant la *transición*. El seu perfil nacional potser internament s'ha reforçat, sobretot últimament, però vist des de Brussel·les és pràcticament inexistent. Només és una filla més d'Espanya, com ho són altres realitats regionals europees d'altres països-estat. Una característica interna, sense projecció política real cap a Brussel·les i el que aquesta representa en termes de garantia de futur.

La meua pregunta, que deixo oberta perquè cadascú se'n faci la reflexió, és: garanteix l'organització politicoinstitucional en la qual ens trobem la defensa i el respecte dels interessos dels catalans, entesos aquests últims com a subjectes polítics lliures i identificats? En altres paraules: en la situació en la qual els catalans ens trobem políticament, controlem per nosaltres mateixos les condicions perquè la nostra situació col·lectiva sigui presa en consideració i gaudeixi del que la UE pot oferir als seus membres de dret?

El procés d'integració europea avança. Massa ràpidament per a alguns, prou lentament per a d'altres. Però ara per ara, a la meua manera d'entendre-ho, no hi ha alternativa. Aquesta és la matèria en la qual treballo des de fa més de 25 anys i així ho veig.

Crec que les generacions actuals i properes de catalans, i per què no de torroellencs, han de seguir treballant, amb determinació i coratge, per col·locar el país i la seva gent en una posició on pugui parlar de tu a tu amb aquest gran, complex, inevitable i necessari invent que és la UE, garantia col·lectiva de futur per a cada una de les seves parts integrants.

Pensar que ara ja és així és una fal·làcia. Sense un salt qualitatiu important per part nostra, l'únic que tenim garantit és que la UE continuï considerant Catalunya una regió més d'un dels seus estats membres. Cal fer aquest salt. Crec que és absolutament necessari per al futur del nostre país en un món globalitzat. Si no, serem cada vegada més una regió més dins d'una comunitat autònoma d'Europa i no necessàriament de les que més pinten.

Espero que aquesta petita contribució al *Llibre de la Festa Major* aconseguís ser suficientment estimulants per continuar empenyent i construint el nostre esdevenidor en la direcció correcta. La de la llibertat i el respecte entre iguals en el context d'una UE que ens reconegui, ens defensi i ens protegeixi.

Bona feina, molta salut i bona festa.